# Tak?ma ?li?kin Elde Edilebilir Sosyal Destek Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Tak?ma ?li?kin Elde Edilebilir Sosyal Destek Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31338

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Tak?ma ?li?kin Elde Edilebilir Sosyal Destek Ölçe?i (T?ESDÖ), sporcular?n tak?mlar?ndan alg?lad?klar? ve elde edebilecekleri sosyal destek düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir uyarlama arac?d?r. Orijinal ölçe?in Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas?, 2018 y?l?nda sporcu ö?renciler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, spor psikolojisi alan?nda tak?mdaki sosyal etkile?imlerin ve destek mekanizmalar?n?n nicel olarak de?erlendirilmesi için önemli bir kaynak sunmaktad?r. T?ESDÖ, 16 madde ve dört temel alt boyuttan olu?maktad?r: **Duygusal**, **Sayg?**, **Bilgi** ve **Somut** destek.

## Anahtar Kelimeler

Sosyal Destek, Tak?m Sporlar?, Spor Psikolojisi, Ölçek Uyarlamas?, Faktör Analizi, Geçerlik, Güvenirlik, Sporcu Performans?

## Yazarlar

?enel, E., Y?ld?z, M., Ula?, M.

## Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, sporcu bireylerin kendi tak?mlar? içinden elde edebilecekleri veya alg?lad?klar? **sosyal destek** türlerini ve düzeylerini belirlemektir. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, Türk sporcu popülasyonunda kullan?ma uygunlu?unu test etmek ve psikometrik özelliklerini (geçerlik ve güvenirlik) sa?lamla?t?rmak amac?yla yap?lm??t?r.

Sosyal deste?in sporcu motivasyonu, tak?m uyumu ve performans? üzerindeki kritik rolü göz önüne al?nd???nda, T?ESDÖ spor ortamlar?ndaki destek dinamiklerini ara?t?rmac?lar için ölçülebilir hale getirmeyi hedeflemektedir.

## Yap?

Tak?ma ?li?kin Elde Edilebilir Sosyal Destek Ölçe?i, **tak?m temelli sosyal destek** kavram?n? ölçmektedir. Ölçek, 16 madde arac?l???yla bu yap?y? dört ayr? ancak ili?kili alt boyutta incelemektedir. Bu dört alt boyut, sporcular?n tak?m arkada?lar?ndan veya antrenörlerinden almay? bekledikleri farkl? destek biçimlerini temsil eder.

Ölçe?in ölçtü?ü dört alt boyut ?unlard?r:

**Duygusal Destek:** Sporcunun kendini iyi hissetmesini sa?layan, sevgi, ?efkat ve güven gibi duygusal ba?lar? ifade eden destek.

ARABPSYCHOLOGY.COM

**Sayg? Destek:** Sporcunun yeteneklerinin, çabalar?n?n ve ki?ili?inin tak?m arkada?lar? taraf?ndan takdir edildi?ini ve de?er verildi?ini hissetmesi.
**Bilgi Destek:** Sporcuya performans?n? art?rmak, sorunlar? çözmek veya belirsizlikleri gidermek için gerekli olan tavsiye, rehberlik ve geribildirim sa?lanmas?.
**Somut Destek:** Maddi yard?m, araç gereç sa?lama veya fiziksel görevlerde yard?m etme gibi do?rudan eyleme dayal? destek türleri.

## Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? s?ras?nda hem kapsam geçerli?i hem de yap? geçerli?i detayl? olarak incelenmi?tir. Sporcu ö?renciler taraf?ndan verilen cevaplar?n ortalama de?erleri, ölçek maddelerinin kültürel olarak uygun ve anla??l?r oldu?unu göstermi?tir.

**Kapsam Geçerli?i** analizlerinde, ölçek maddelerine ili?kin Kapsam Geçerlik ?ndeksleri (ICVI) 0.83 ile 1.0 aras?nda de?i?irken, tüm ölçe?e ili?kin Kapsam Geçerli?i (SCVI) 0.94 olarak belirlenmi?tir. Evrensel Anla?ma Hesaplama Yöntemi (SCVI/UA) ile hesaplanan de?er ise 0.5 olarak bulunmu?tur. Bu bulgular, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? yeterli düzeyde temsil etti?ini göstermektedir.

## Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???, **Cronbach Alfa katsay?lar?** ve Bile?ik Güvenirlik (Composite Reliability) de?erleri ile de?erlendirilmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?e ili?kin alfa katsay?lar? ve bile?ik güvenirlik de?erlerinin 0.69 ile 0.78 aras?nda de?i?ti?i saptanm??t?r.

Bu de?erler, psikometrik aç?dan kabul edilebilir s?n?rlarda yer almakta olup, T?ESDÖ'nün alt boyutlar?n?n ve genel ölçe?in, ölçmek istedi?i yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

## Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla do?rulay?c? faktör analizi (DFA) uygulanm??t?r. Analizler, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olan **dört faktörlü modeli** desteklemi?tir. Bu modelde, ki kare de?eri istatistiksel olarak anlaml? bulunmu?tur ($x^2$=214.76, P($x^2$)<0.05).

Modele ili?kin uyum indeksleri, modelin veri ile iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir. Dört faktörlü modele ili?kin RMSEA (Yakla??k Hata Karelerinin Ortalama Kökü) de?eri 0.06 olarak bulunmu?tur; bu de?er, iyi uyumu i?aret eden kabul edilebilir s?n?rlar?n içindedir. Ayr?ca, SRMR (Standardize Edilmi? Kök Ortalama Kare Kal?nt?s?) de?eri 0.04 olarak belirlenmi?tir. Tüm faktör yükleri istatistiksel olarak anlaml?d?r ve 0.50'nin üzerinde de?erler alm??t?r (Faktör yükleri 0.52 ile 0.78 aras?ndad?r). Bu bulgular, dört alt boyutun da yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde aç?klad???n? teyit

ARABPSYCHOLOGY.COM

etmektedir.

## Ölçek Bilgileri

**Test Çe?idi:** Uyarlama

**Format:** 16 maddeden olu?an ve 4 alt boyuta ayr?lm?? bir öz bildirim ölçe?idir.

**Derecelendirme:** 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktad?r (0= hiç - 4= oldukça çok).

**Mevcut Diller:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Sporcular

**Ya? Grubu:** Genç ve yeti?kin sporcular (Uyarlama çal??mas? sporcu ö?renciler üzerinde yap?lm??t?r).

**Popülasyon Detaylar?:** Çe?itli spor dallar?ndan lise ve üniversite düzeyindeki sporcu ö?renciler.

**Test Metodolojisi:** Uygulama, kat?l?mc?lar?n tak?m arkada?lar?ndan ne kadar **sosyal destek** elde edebileceklerini de?erlendirmeleri esas?na dayanmaktad?r.

## Anahtar Kelimeler

Sosyal Destek, Likert Ölçe?i, RMSEA, Sporcu, Psikometri, Tak?m Uyumu, Do?rulay?c? Faktör Analizi

## Yazarlar ve ?leti?im

**Sorumlu Yazar:** Ender ?ENEL

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Veri mevcut de?ildir.

**?leti?im E-posta Adresi:** endersenel@mu.edu.tr

**Yaz??ma Adresi:** Sorumlu yazar?n ba?l? oldu?u kurum adresi (Detayl? bilgi mevcut de?ildir).

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Y?l?:** Türkçe uyarlama çal??mas? 2018 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

**?zinler ve Ücret:** Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: takima-iliskin-elde-edilebilir-sosyal-destek-olcegi-toad.pdf

## Referanslar

?enel, E., Y?ld?z, M. ve Ula?, M. (2018). Tak?ma ?li?kin Elde Edilebilir Sosyal Destek Ölçe?i: Türkçe uyarlamas?, geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Spormetre Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 16*(4), 21-36. doi: 10.1501/Sporm_0000000391

## Tak?ma ?li?kin Elde Edilebilir Sosyal Destek Ölçe?i Maddeleri

**Ölçek Yap?s?:** 16 madde ve 4 alt boyut

Duygusal
Sayg?
Bilgi
Somut

**Derecelendirme Sistemi:** 5'li Likert (0= hiç - 4= oldukça çok).

ARABPSYCHOLOGY.COM